

भीमसेनोऽपि तेजस्वी कौन्तेयोऽमितविक्रमः । समर्थो रवितुं राष्ट्रं नकुलश्च विशाम्यते ।

सहदेवस्तु कौरव्य समाधास्यति बुद्धिमान् । कुटुम्बतन्त्रं विधिवत् सर्वमेव महायशः ।

तत्तु सर्वं यथान्यायमुक्तः कुरुकुलोदहः । चकार फाल्गुनश्चापि सन्दिदेश हयान् प्रति ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ एह्यर्जुन त्वया वीर हयोऽयं परिपाख्यतां । स्वमर्हो रचितुं ह्येनं नान्यः कश्चन मानवः । १००

ये चापि त्वां महाबाहो प्रत्युद्यान्ति नराधिपाः । तैर्विग्रहो यथा न स्वात्तया कार्यं त्वयाऽनघ ।

आख्यातव्यश्च भवता यज्ञोऽयं मम सर्वशः । पार्थिवेभ्यो महाबाहो समये गम्यतामिति ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा स धर्मात्मा भ्रातरं स्वयसाचिनं । भीमश्च नकुलश्चैव पुरगुप्तौ समादधत् ।

कुटुम्बतन्त्रे च तदा सहदेवं युधां पतिं । अनुमान्य महीपालं धृतराष्ट्रं युधिष्ठिरः ।

इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्वणि अनुगीतापर्वणि अश्वरचार्यमर्जुननियोगे दिसप्ततोऽध्यायः ॥ ७२ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ दीक्षाकाले तु सम्प्राप्ते ततस्ते सुमहर्त्विजः । विधिवद्दीक्षयामासुरश्वमेधाय पार्थिवं । ११०

कृत्वा स पशुबन्धाश्च दीक्षितः पाण्डुनन्दनः । धर्मराजो महातेजाः सहर्त्विभिर्व्यरोचत ।

हयश्च हयमेधार्थं स्वयश्च ब्रह्मवादिना । उत्सृष्टः शास्त्रविधिना व्यासेनामिततेजसा ।

स राजा धर्मराट् राजन् दीवितो विबभौ तदा । हेममालो रुक्मकण्ठः प्रदोष इव पावकः ।

कृष्णाजिनी दण्डपाणिः क्षौमवासाः स धर्मजः । विबभौ युतिमान् भूयः प्रजापतिरिवाध्वरे ।

तथैवास्वर्त्विजः सर्वे तुल्यवेशा विशाम्यते । बभूवुर्ऋजुनश्चापि प्रदोष इव पावकः ।

श्वेताश्वः कृष्णसारं तं ससाराश्वं धनञ्जयः । स्वस्ति तेऽस्तु ब्रजाविघ्नं पुनश्चैहीति भारत ।

तथाऽपरे मनुजैर्द्रुपुषा वाक्यमब्रुवन् । नैनं पश्यामि संमर्द्धं धनुरेतत् प्रदृश्यते ।

एतद्विभीमनिर्द्वादं विश्रुतं गाण्डिवं धनुः । ब्राह्मणाश्च महीपाल बहवो वेदपारगाः ।

विधिवत् पृथिवीपाल धर्मराजस्य शासनात् । विचपन् गाण्डिवं राजन् बहुगोधाङ्गुलिचवान् ।

तमश्वं पृथिवीपाल मुदा युक्तः ससार च । आकुमारं तदा राजन्नागमत्तत्पुं विभो ।

द्रुपुकामं कुरुश्रेष्ठं प्रयास्यन्तं धनञ्जयं । तेषामन्योन्यसंमर्द्धादुभेव समजायत ।

दिदृक्षूणां हयन्तश्च तच्चैव हयसारिणं । ततः शब्दे महाराज दिशः खं प्रतिपूरयन् ।

बभूव प्रेक्षतां नृणां कुन्तीपुत्रं धनञ्जयं । एष गच्छति कौन्तेय तुरगश्चैव दीप्तिमान् ।

यमन्वेति महाबाहुः संस्पृशद्गुरुत्तमं । एवं शुश्राव वदतां गिरो जिष्णुदरधीः ।

स्वस्ति तेऽस्तु ब्रजारिष्ट पुनश्चैहीति भारत । अथापरे मनुजैर्द्रुपुषा वाक्यमब्रुवन् ।

नैनं पश्यामि संमर्द्धं धनुरेतत् प्रदृश्यते । एतद्विभीमनिर्द्वादं विश्रुतं गाण्डिवं धनुः ।

स्वस्ति गच्छत्वरिष्टो वै पन्थानमकुतोभयं । निवृत्तमेनं द्रक्ष्यामः पुनरेष्येति च भ्रुवं ।

एवमाद्या मनुव्याणां स्त्रीणाञ्च भरतर्षभ । शुश्राव मधुरा वाचः पुनः पुनरुदरधीः ।

याज्ञवल्क्यस्य शिष्यश्च कुशलो यज्ञकर्मणि । प्रायात् पार्थेन सहितः शान्त्यर्थं वेदपारगः ।

ब्राह्मणाश्च महीपाल बहवो वेदपारगाः । अनुजग्मुर्गहात्मानं क्षत्रियाश्च विशाम्यते । ११९